

Verordening Handhaving
inkomensvoorzieningen Olst-Wijhe

De raad van de gemeente Olst-Wijhe;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van, nr. ;

gelet op artikel 147 van de Gemeentewet, artikel 8a van de Participatiewet, artikel 35 eerste lid van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en artikel 35, eerste lid van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ);

besluit

vast te stellen de Verordening Handhaving inkomensvoorzieningen Olst-Wijhe

Artikel 1. Definities

- a. *De wet*: de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
- b. *Het college*: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Olst-Wijhe;
- c. *Gemeente*: gemeente Olst-Wijhe;
- d. *Handhaven*: bewerkstelligen dat de wet wordt nageleefd;
- e. *Fraude*: het ten onrechte geheel of gedeeltelijk ontvangen van bijstand of een inkomensvoorziening door het verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen aan het college;
- f. *Misbruik*: het ontvangen van bijstand of een inkomensvoorziening in strijd met de wettelijke voorschriften, waarbij het ten onrechte ontvangen aan de ontvanger van de bijstand of een inkomensvoorziening is te wijten;
- g. *Oneigenlijk gebruik*: het ontvangen van bijstand of een inkomensvoorziening volgens de regels van de wet, maar in strijd met of buiten de bedoeling die bij de totstandkoming van die wet heeft bestaan;
- h. *Inlichtingenplicht*: de verplichtingen genoemd in artikel 17 lid 1, 2 en 4 van de Participatiewet, de artikelen 28 lid 2 e n 29 lid 1 van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, artikel 13 IOAW/IOAZ;
- i. *Beleidsregels terugvordering*: de regels zoals genoemd in de vastgestelde beleidsregels terugvordering Inkomensvoorzieningen gemeente Olst-Wijhe;
- j. *Bestuurlijke boete*: de boete bedoeld in de artikelen 18 a Participatiewet en 20 a IOAW respectievelijk IOAZ.

Artikel 2. Beleid

De gemeenteraad stelt het gemeentelijk beleid vast op het gebied van handhaving, waaronder de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van bijstand of inkomensvoorziening, misbruik en oneigenlijk gebruik van de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

Artikel 3. Opdracht aan het college

Het college zorgt voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van bijstand of inkomensvoorziening alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen. Het college voert in dit kader het beleid als bedoeld in artikel 2 uit.

Artikel 4. Handhavingsplan

Het college draagt in het kader van de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van bijstand of een inkomensvoorziening alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet eenmaal per twee jaar zorg voor het opstellen van een handhavingsplan.

Artikel 5. Inhoud handhavingsplan

Beoogd wordt dat alleen diegenen die daadwerkelijk recht op een uitkering hebben, een uitkering ontvangen die in overeenstemming is met de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen. In het in artikel 4 genoemde handhavingsplan komt in ieder geval aan de orde;

- vergroten spontane naleving van aan de wet verbonden verplichtingen;
- vroegtijdige detectie;
- het optimaliseren van handhavingsmiddelen;
- daadwerkelijk sanctioneren.

Artikel 6. Gevolgen van fraude

1. Als de belanghebbende onjuiste, onvolledige of in het geheel geen inlichtingen verstrekt die van belang zijn of kunnen zijn voor de hoogte, de duur van of het recht op (voortzetting van) bijstand, of inkomensvoorziening, legt het college een bestuurlijke boete op conform artikel 18a Participatiewet en 20a IOAW respectievelijk IOAZ.
2. Terugvordering van ten onrechte ontvangen bijstand vindt plaats overeenkomstig de wet en de beleidsregels terugvordering bijstand en inkomensvoorziening gemeente Olst-Wijhe.

Artikel 7. Verhaal

1. Kosten van bijstand of een inkomensvoorziening kunnen worden verhaald op grond van de beleidsregels verhaal Participatiewet.
2. Van verhaal kan worden afgezien als daarvoor dringende redenen aanwezig zijn.

Artikel 8. Verantwoording

Het college legt jaarlijks verantwoording af aan de raad door middel van een verslag over de handhaving. In dit verslag rapporteert het college in ieder geval over:

- het aantal gevallen waarin preventief onderzoek heeft geleid tot het niet behandelen of afwijzen van de aanvraag;
- het aantal gevallen waarin is vastgesteld dat bijstand ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend;
- de aard van de ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleende bijstand;
- de hoogte van de ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleende bijstand;
- in hoeveel gevallen is ingevorderd en tot welk bedrag;
- in hoeveel gevallen proces-verbaal is opgemaakt.

Artikel 9. Aangifte Openbaar Ministerie

Leidt het niet nakomen van de informatieverplichting tot een benadelingbedrag dat hoger is dan de aangiftegrens, of is er gelet op de inhoud van de Aanwijzing Sociale Zekerheidsfraude een andere reden om aangifte te doen dan is het college verplicht aangifte te doen bij het Openbaar Ministerie en bevordert het college dat er een proces-verbaal wordt opgemaakt.

Artikel 10. Slotbepaling

In gevallen waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.

Artikel 11. Intrekken oude verordening

Bij de inwerkingtreding van de voorliggende Verordening inkomensvoorzieningen Olst-Wijhe wordt de Verordening Handhaving inkomensvoorzieningen gemeente Olst-Wijhe gelijktijdig ingetrokken.

Artikel 12. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 juli 2015.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening Handhaving inkomensvoorzieningen Olst-Wijhe.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering d.d.

De raad voornoemd.
De griffier

De voorzitter

.....
B.A. (Bart) Duursema

.....
A.G.J. (Ton) Strien

Algemene toelichting

Artikel 8a Participatiewet, artikel 35, eerste lid, onderdeel c van de IOAW en artikel 35, eerste lid, onderdeel c van de IOAZ bepaalt dat de gemeenteraad bij verordening regels stelt voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van uitkering, evenals voor bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wetten. De mogelijkheden voor daadwerkelijk optreden door de gemeente zijn verruimd bij de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (Stb. 2012, 462, inwerkingtreding 1 januari 2013). Artikel 8a Participatiewet luidt: "De gemeenteraad stelt in het kader van het financiële beheer bij verordening regels voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van bijstand alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet". In de overige regelingen zijn bepalingen van gelijke strekking opgenomen. Het college moet in een plan van aanpak of fraudebeleidsplan aangeven hoe zij denkt misbruik te voorkomen en hoe aan de eisen van rechtmatigheid wordt voldaan.

Er is bewust voor gekozen deze verordening niet de naam fraudeverordening mee te geven maar om in de plaats daarvan te spreken van handhaving. Door deze naamgeving wordt benadrukt dat het niet alleen gaat om de opsporing van fraude maar dat het voorkomen van fraude een aspect is dat minstens zo belangrijk is. Handhaving is niet alleen gericht op de opsporing van gepleegde fraude maar beoogt tevens spontane naleving van de wet- en regelgeving. Een goed handhavingsbeleid is van belang om:

- te voorkomen dat gemeenschapsgeld onterecht wordt uitgegeven;
- het draagvlak onder burgers voor bijstandsverstrekking te behouden;
- de uitgaven op het Inkomensdeel te beperken.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begripsomschrijving

Dit artikel bevat de verschillende begripsomschrijvingen.

Artikel 2. en 3. Beleid en opdracht aan het college

De gemeenteraad stelt het handhavingsbeleid vast. Het college voert het beleid uit en streeft zoveel mogelijk naar realisatie van de (sub)doelstellingen.

Artikel 4. Handhavingsplan

Het college stelt eenmaal per twee jaar een handhavingsplan vast waarin maatregelen en methoden staan opgenomen gericht op het voorkomen en bestrijden van fraude.

Artikel 5. Inhoud handhavingsplan

In dit artikel is aangegeven welke onderwerpen in het gemeentelijke handhavingsplan op zijn minst aan bod moeten komen.

Artikel 6. Afstemming en terugvordering

Lid 1; Dit lid regelt dat een bestuurlijke boete wordt opgelegd conform artikel 18 a Participatiewet en artikel 20a van de IOAW/IOAZ indien sprake is van fraude.

Lid 2; In dit lid is opgenomen dat terugvordering van ten onrechte ontvangen bijstand een verplichting is als het gaat om een terugvordering van op of na 1-1-2013 ten onrechte ontvangen uitkering. Anders gelden nog de oude regels.

Artikel 7. Verhaal

Verhaal is een bevoegdheid van gemeenten. Deze verordening is in beginsel gericht op het nakomen van verplichtingen door degenen die bijstand of een inkomensvoorziening ontvangen. Daarnaast heeft de verordening ook het doel om oneigenlijk gebruik terug te dringen. De maatschappij mag van degene die bijstand of een inkomensvoorziening ontvangt verlangen, en zelfs eisen, dat deze gebruik maakt van voorliggende voorzieningen en dus ook dat deze probeert met een onderhoudsbijdrage naar burgerlijk recht in zijn bestaan te voorzien. Wanneer hij in gebreke blijkt, of wanneer dit niet lukt, dan kan de gemeente in zijn plaats treden en verhaal zoeken op de onderhoudsplichtige.

Artikel 8. Verantwoording

Het college informeert de gemeenteraad jaarlijks, bij de verantwoording over het beleid en de uitvoering van de Wet werk en bijstand, over de uitvoering en de resultaten op het gebied van handhaving.

Artikel 9. Aangifte Openbaar Ministerie

Op grond van de Aanwijzing Sociale Zekerheidsfraude, bestaat de verplichting voor gemeenten om proces-verbaal op te maken en aangifte te doen bij het Openbaar Ministerie als er sprake is van fraude en het benadelingsbedrag is hoger dan € 50.000,- (de aangifterichtlijn sociale zekerheid).

Artikel 11 en 12. Citeerwijze en inwerkingtreding

In deze artikelen worden de naam van de verordening en de datum van inwerkingtreding geregeld.